

LÖÖKPILLIDE VABAÕPPE ÕPPEKAVA

Käesolev õppekava on koostatud tuginedes põhimõttele anda igäihele võimete- ja vajadustekohast huviharidust.

I EESMÄRK JA KESTUS

Võimaldada huvitatud lastele ja noortele muusika ja löökpillimänguga tegelemist ja enesearendamist soovitud valdkonnas.

Õppeaeg 5 õppeaastat, ühes õppeaastas on 175 õppepäeva, õppetunni kestus 45 minutit. Nädala õppetundide arv on näidatud õppeainete leotelus

II ÕPPEAINETE LOETELU

Õppeaine	Vabaõpe				
	I õ/a.	II õ/a.	III õ/a.	IV õ/a.	V õ/a.
Löökpillid	1	1	1	1	1
Solfedžo (valikaine)*	1	1	1	1	1
Muusikalugu (valikaine)*		1	1	1	1

Selgitus: Tärniga märgitud osa õppekavast ja ainete loetelust tähistab seda, mida antakse õpilase soovi ja kooli võimaluste korral.

Esinemised:

Vastavalt õpilase soovile ja kooli vajadustest lähtuvalt.

Võimalusel esineda koos teiste pillidega või saateansamblites.

III LÖÖKPILLIDE AINEKAVA

Õppetöö toimub vabas vormis, vastavalt õpilase võimetele, tasemele ja soovile.

Repertuaari osas nõudeid ja piiranguid ei seata. Õppeaasta jooksul toimub 2 korda ettemängimine, kus hindeid ei panda.

Õppimist löökpillidel on otstarbekas alustada 6-10 aasta vanuselt.

I ÕPPEAASTA

EESMÄRGID:

Rütmitunde, liikumiskoordinatsiooni, muusikalise mälu ja iseseisva harjutamise arendamine.

ÕPPESISU:

Löökpillide areng ja ajalugu kuni tänapäevani. Rütmide osast muusikaajaloos. Löökpillide otstarve. Trummipulkade valik, jaotus, väikese trummi asend ja kõrgus. Käte, randme, sõrmede ja löökide omandamine, liigete liikumine. Viiped, lödvestused, lähteasend (ooteseis). Läbitavad taktimõõdud 4/4, 2/4, 3/4. Rudimentide harjutamine kinniste ja lahtiste sõrmedega.

Harjutused taktimõõdus lugemisega, improviseerimine koos saatega.

Suure trummi kasutamine koos plaadiga. Metronoomi kasutamine. Taldrikute liigid. Valss, polka, marss. Rudimendid.

II ÕPPEAASTA

EESMÄRGID:

Oskuste süvendamine, noodistlugemise ja ansamblimängu arendamine.

ÕPPESISU:

Metronoomi rakendamine, taktimõõdud 4/4, 3/4, 6/8, trioolid, süngoobid, aktsendid, pided. Harjutused kinniste sõrmedega, vahelduvate kätega ja topeltlöögid. Kaksiklöökide proportsionaalsus. Rudimentide harjutamine. Dünaamika.

III ÕPPEAASTA

EESMÄRGID:

Õpitu kinnistamine. Ansamblimängu arendus.

ÕPPESISU:

Mäng trummikomplektil (pedaaliga basstrumm ja hi-hat). Rock- ja jazz-stiil. Ladina-ameerika rütmid. Disco-rütmid. Harjadega mängimise õpetus. Tremolo väikesel trummil. Kaasaegse popmuusika tüüprütmid.

3. õppeaasta lõpul tuleb õpilane toime ansamblis-orkestris partiidega trummikomplektil.

IV ÕPPEAASTA

EESMÄRGID:

Löökpillidel tehnika arendamine, iseseisvate töökogemuste süvendamine.

ÕPPESISU:

Harjadega saatmise oskus ansamblis ja soolodes. Tremolo kiiremas tempos. Randmetehnika.

V ÕPPEAASTA

EESMÄRGID:

Improviseerimine, ansamblitöö, orkestritöö praktika.

ÕPPESISU:

Eelnevate tehniliste oskuste süvendamine. Tremolo tihedamaks. Topeltrütmiline alajaotus rock- ja klassikalises muusikas. Tüüpüritmid ja nende kaasaegne esitusviis.

Lisaks trummikomplektidele triangel, puuplokk, suure trummi nuiaga mäng, kaksiktaldrik, tamburiin.

IV SOLFEDŽO HUVIÕPPE AINEKAVA

EESMÄRK

Õpetuse eesmärgiks on arendada õpilastes muusikalist kirjaoskust ja analüüsivõimet.

NOOREM ASTE

I ÕPPEAASTA

PÕHIEESMÄRK rütmõpetus, laaditaju arendamine, duur ja moll.

Nõuded teooriale:

1) meetrum ja rütm: rõhuline ja rõhutu taktiosa; takt ja taktijoon; taktidesse jaotamine, lõpujoon; kordamismärk; taktimõõdud 2/4, 3/4 ja 4/4=C, taktiviipamise skeemid; noodivältused ja pausid; tervenoot ja -paus; poolnoot ja -paus; veerandnoot ja -paus; kaheksandiknoot ja -paus;

2) noodikirja algteadmised. Mõisted: noodijoonestik ja abijooned; nootide asukohad noodijoonestikul, noodivarre õigekiri; pauside kirjutamine; viiulivõti; noodinimetused: silp ja/või tähtnimetused; alteratsioonimärgid (diees, bemoll, bekaar); tempo ja dünaamika mõiste;

3) helistikud: laadid (duur ja moll); astmed ja astmetaju arendamine; helistikud: C, F, G duurid ja a-moll loomulik kuju; paralleelsed helistikud; toonika kolmkõla; juhtheli.

Nõuded kuulamisele: duuri ja molli heliredel; duuri ja molli kolmkõla.

Nõuded diktaadile: rütmidiktaat 2-4 takti; ettevalmistused meloodiliseks diktaadiks.

Nõuded laulmisele: heliredel duuris ja loomulikus mollis; I astme kolmkõla duuris ja mollis; eakohased ühehäälsed harjutused ja kaanonid.

Nõuded rütmikale: liikumisega (rütmika, tants, pantomiim jms) seotud mõisted ja vastavate võtete harjutamine; muusika kuulamine ja analüüs.

II ÕPPEAASTA

PÕHIEESMÄRK molli kolm liiki; intervallid p.1, p. 4, p. 5, p. 8.

Nõuded teooriale:

1) rütm ja taktimõõt: punkt noodi järel; kolmelöögiline noot; punkteeritud rütm; kuueteistkümnendiknoot ja -paus; eeltakt;

2) nõuded helistikule: helistikud kahe märgini (D-h, B-g, d- ja e-moll); toon ja pooltoon; heliredeli ehitus; ebapüsivad ja püsivad astmed;

3) nõuded intervallile: tutvumine puhaste intervallidega p.1, p. 4, p. 5, p. 8;

Nõuded kuulamisele: duuri ja molli heliredel; T ja t kolmkõla põhikuju (meloodiliselt

ja/või harmooniliselt); õpitud intervallid (meloodiliselt ja/või harmooniliselt);
Nõuded diktaadile: lihtne suuline ja kirjalik diktaat 2-4 takti duuris; rütmidiktaat kuni neli takti;
Nõuded laulmisele: duuri ja loomuliku molli heliredel; T ja t kolmkõla; lihtsad harjutused koos taktiviipamisega.

III ÕPPEAASTA

PÕHIEESMÄRK: lihtintervallid ja akordiõpetuse algus.

Nõuded teooriale:

- 1) rütm ja taktimõõt: punkteeritud rütm (ta-i-ti); varemõpitu kordamine ja kinnistamine;
- 2) helistikud: minoori kolm kuju; helistikud kolme märgini;
- 3) intervallid: v.2, s. 2, v. 3, s. 3; intervallide suurus toonides; ehitamine antud noodist üles ja alla;
- 4) akordid: toonika kolmkõla pöörded.

Nõuded kuulamisele: õpitud intervallide eraldamine meloodiliselt ja/või harmooniliselt; duuri, loomuliku, harmoonilise ja meloodilise molli heliredelid.

Nõuded diktaadile: suuline ja kirjalik meloodiline diktaat, neli takti; rütmidiktaat kuni neli takti.

Nõuded laulmisele: duuri ja molli kolmkõla pööretega; duuri ja loomuliku molli heliredel.

IV ÕPPEAASTA

PÕHIEESMÄRK: akordide ehitamine; toonika kolmkõla pööretega duuris ja mollis; põhikolmkõlad duuris ja mollis.

Nõuded teooriale:

- 1) taktimõõt 3/8;
- 2) helistikud: nelja märgiga mažoorid ja minoorid;
- 3) intervallid: v. 6, s. 6, v. 7, s. 7; duuri ja molli toonika kolmkõlade ehitamine ja pööramine; põhikolmkõlade ehitamine duuris ja mollis.

Nõuded kuulamisele: duuri ja molli (kolm kuju) heliredelid ; duuri ja molli kolmkõlad.

Nõuded diktaadile: suuline ja kirjalik meloodiline diktaat(neli takti); rütmidiktaat(kuni neli takti)

Nõuded laulmisele:duuri ja molli kolmkõlad pööretega, duuri ja harmoonilise molli heliredel.

V ÕPPEAASTA

PÕHIEESMÄRK: dominantseptakord lahendusega ning s. 2, v. 7 ja s. 7 lahendustega.

Nõuded teooriale:

- 1) rütm, taktimõõt: triool; 6/8 taktimõõt;
- 2) helistikud: kuni viie märgiga duurid ja mollid;
- 3) intervallid: lihtintervallide ehitamine antud noodist üles ja alla; v. 7 lahendustega duuris (s. 3, s. 6) ja mollis (v. 3, v. 6); s. 7 lahendusega p. 8; s. 2 lahendusega duuris (v. 3., v. 6) ja mollis s. 3, s. 6);

4) akordid: D7 põhikujus duuris ja mollis; toonika kolmkõla pöörete ehitamine helistikus (duuris ja mollis); subdominandi ja dominandi kolmkõla pööramine duuris ja mollis; Nõuded kuulamisele: D7 lahendusega; s. 2, v. 7, s. 7 lahendustega; kolmkõla ja pöörded duuris ja mollis; Nõuded diktaadile: 2/4 või 3/4 taktimõõdus 4-8 takti duuris, 4 takti mollis; Nõuded laulmisele: kõik õpitu; jõukohased harjutused.

V MUUSIKALOO AINEKAVA

II ÕPPEAASTA

EESMÄRGID:

Avardada õpilaste silmaringi, õppida tundma elementaarseid muusikalisi termineid, õppida teadlikult muusikat kuulama ja seda mõistma. Anda ülevaade eesti rahvamuusikast. Oluline on, et õpilane oskaks seostada muusikaloo õppeaines õpitud nii pillitunnis omandatavaga kui igapäevase ümbritseva muusikaeluga.

ÕPPESISU:

Muusikaline heli. Heli omadused. Heli teekond tekkimisest kuulajani. Akustika aabitsatõed. Muusika väljendusvahendid: meloodia, rütm, tempo, dünaamika, tämber, register, kooskõla (harmonia), faktuur.

Eesti rahvamuusika. Vanem ja uuem rahvalaul. Rahvapillid ja pillilood. Rahvatantsud. Vokaalmuusika. Laulud. Rahvalikud laulud. Pop-laulud. Ansamblid. Koorid. Nende koosseis.

Instrumentaalmuusika. Sümfooniaorkestri pillid partituuri järjekorras. Pillirühmadest moodustuvad ansamblid (puupuhkpillikvartett jne.). Kokkuvõtteks, partituuri järjekorra kinnistamiseks B. Britteni variatsioonid Purcelli teemale. Orel ja klaver (kaks kuningat). Süntesaator (kas kroonprints?).

Pillid, mida tavaliselt sümfooniaorkestri põhikoosseisus ei esine. Instrumentaalansamblid ja orkestrid.

- Programm-muusika
- S. Prokofjev. Petja ja hunt
- C. Saint-Saens. Loomade karneval
- A. Marguste. Punane raamat
- A. Vivaldi. Aastaajad
- E. Grieg. Süit Peer Gynt
- M. Mussorgski. Pildid näituselt

Helitööde ülesehitus. Kuulamisülesannete kasutamise metoodika omandamine. Ühe- ja kahejaoline ülesehitus. Kolmejaoline vorm. Liht- ja liitvorm (kahe- ja kolmeosaline). Variatsioonid. Rondo.

Tantsud. Ajaloolised tantsud: pavaan, galjard, braanl; menuett, gavott, ekossees; polonees, masurka, krakovjakk, polka, boolero, tšardaš, valss, habaneera, tango. Tantsusüit. Aasia, aafrika, ladina-ameerika rütmid. Peotantsud. Kaasaegsed tantsud. Ballett.

Lavamuusika. Muusika sõnalavastuses. Ooper. Rock-ooper. Operetid. Muusikal.
III ÕPPEAASTA

EESMÄRGID:

Kultuurilise maailmapildi avardamine, anda ülevaade keskaja muusikast klassitsismini, leida ühiseid jooni kunstiga. Õppida kuulama ja eristama erinevate stiilide ja heliloojate loomingut.

ÕPPESISU:

Keskaeg. Romaani ja gooti stiil. Gregooriuse laul. Varajane mitmehäälsus. Organum, motett. Rüütli laul. (Kasutada T. Siitani koostatud kassette ja konspekte.)

Renessanss. Ajastu üldiseloostus, võrdlus keskajaga. Uued ilmalikud laulužanrid: ballata, madrigal. Pime muusik Firenzest Francesco Landino. Madalmaade koolkond, selle tähtsus polüfoonilise muusika arengus. Tähtsamad esindajad. Renessansi ajastul kasutatud pillidest.

Barokk. Ajastu üldiseloostus, võrdlus renessansiga. Muusika iseloostus, tähtsamad žanrid.

Johann Sebastian Bach. Inventsioonid, prelüüdid ja fuugad(HTK). Oreliteosed.

Passacaglia ja fuuga c-moll. Orelitokaata ja fuuga d-moll.

Concerto grosso mõiste. Brandenburgi kontserdid. Vokaalmuusika. Mõni aaria või kantaadi osa.

Klassitsism. Üldiseloostus. Uue helikeele võrdlus barokiga. Uued žanrid.

Joseph Haydn. Sümfoonia mõiste ja ülesehitus. Sonaat allegro vorm.

Instrumentaalkontsert. Keelpillikvartett. Sümfoonia nr. 103 Es-duur. Kontsert trompetile ja orkestrile Es-duur. Divertiment op. 3 nr. 5 F-duur.

Wolfgang Amadeus Mozart. Imelapse periood. Sümfoonia nr. 40 g-moll. Klaverisonaat k. 331 A-duur. Serenaad "Väike öömuusika".

Ülevaade ooperiloomingust. Katkendid ooperitest "Figaro pulm", "Don Giovanni", "Võlulflööt". Reekviemi mõiste. Osad "Reekviemist" (nr. 1 "Requiem", nr. 2 "Dies irae", nr. 7 "Lacrymosa").

Ludvig van Beethoven. Helikeele erinevus võrrelduna Haydni ja Mozarti loominguga.

Klaverisonaat op. 13 nr. 8 c-moll "Pateetiline". Klaverisonaat op. 27 nr. 2 cis-moll

"Kuupaiste". Klaverisonaat op. 57 nr. 23 f-moll "Appassionata". Sümfoonia nr. 5.

Sümfoonia nr. 9 (katkend sümfoonia lõpust - kooriga).

IV ÕPPEAASTA

EESMÄRGID:

Anda ülevaade romantismi põhijoontest kõikides kunsti liikides. Tutvumine romantismi perioodi tähtsamate heliloojate elulugude ja loominguga.

ÕPPESISU:

Romantism. Romantismi põhijooned kõikides kunstides.

Franz Schubert. Laululooming. Laulud "Forell", "Muusikale", "Ave Maria". Ballaad "Metshaldjas". Laulutsüklid. Kaunis Möldrineiu ("Rändamine", "Kuhu", "Kütt", "Mölder ja oja"). Klaverimuusika. Valsid, muusikalised hetked, marsid. Kammermuusika. Kvintett klaverile, viiulile, violale, tšellole, kontrabassile D-duur op. 114 ("Forellikvintett"). Sümfooniad. Sümfoonia nr. 8 ("Lõpetamata") 1. osa.

Fryderyk Franciszek Chopin. Etüüdid. Etüüd op. 10 nr. 3 E-duur, nr. 12 c-moll. Etüüd op. 25 nr. 1 As-duur. Prelüüdid. Prelüüd op. 28 nr. 15 Des-duur, op. 28 nr. 4 e-moll. Poloneesid. Polonees op. nr. 1 A-duur, op. 53 A-duur. Masurkad. Masurka op. 67 nr. 4 a-moll, op. 68 nr. 3 F-duur. Valsid. Valss op. 67 nr. 2 Cis-duur, op. 64 nr. 1 Des-duur.

Robert Schumann. Klaverimuusika. Klaveripalade tsükkel "Karneval" ("Eusebius", "Florestan", "Chiarina", "Davidsbündlerite marss"). Klaveripalade tsükkel "Lastestseenid" ("Unistus").

Ferenc Liszt. Klaverilooming. Mefisto-valss. Nokturn "Armuunelmad". Etüüd nr. 2 "Gnoomide ringmäng".
Rahvusromantism

Norra muusika. Norra rahvusmuusika.

Edvard Grieg. Klaveripalad. Orkestrimuusika.

Muusika H. Ibseni draamale "Peer Gynt". Kontsert klaverile ja orkestrile a-moll.

Soome muusika. Soome rahvalaul. Seos eesti muusikaga. "Hümn". "Porilaste marss". EinoJuhani Rautavaara "Cantus arcticus" 3. osa "Luigelend".

Jean Sibelius. Sümfooniline poem "Finlandia". "Kurb valss". Sümfoonia nr. 2 IV osa. Süit viiulile ja keelpilliorkestrile III osa "Suvel"

Rootsi muusika. Rootsi rahvamuusika. Rahvuslik pillimuusika.

Hugo Alfven. Rootsi polka (Polka frDn Roslagen). Karjasetüdraku tants. Rootsi rapsoodia nr. 1.

Baltimaade muusika

Läti muusika. Läti rahvamuusika. Piirialade rahvalaulude sarnasus. Cimze seminari osa eesti muusikakultuuris. Ühislauluvara.

Alfred Kalninš

Leedu muusika. Sutartines kui kogu maailma ulatuses ainulaadne nähtus.

Mikalojus Ciurlionis. Helilooja ja kunstnik. Sümfooniline poem "Mets". Sümfooniline poem "Meri".

Vene muusika

Rahvalaulust Glinkani.

Mihhail Glinka. Orkestrimuusika. Sümfooniline fantaasia "Kamarinskaja".

Kontsertavamängud "Aragoni hota", "Öö Madridis". Ooperid. Ooperi "Ruslan ja Ludmilla" avamäng.

Vene muusikaelu 19. saj. II poolel. Võimas rühm.

Aleksander Borodin. Ooper "Vürst Igor". Polovetside tantsud. Sümfoonia nr. 2 h-moll "Vägilassümfoonia" I osa.

Modest Mussorgski. Laulud "Kirp", "Hällilaul Jeromçkale". Klaveripalade tsükkel "Pildid näituselt".

Nikolai Rimski-Korsakov. Sümfooniline süit "Šeherezade". Ooper "Muinasjutt tsaar Saltanist", ("Kimalase lend").

Pjotr Tšaikovski. Klaveripalade tsükkel "Aastaajad" (2-3pala). Kontsert klaverile ja orkestrile nr. 1. Sümfooniad. Sümfoonia nr. 5. Ooperid. Ooper "Jevgeni Onegin" (sissejuhatus, Tatjana ja Olga duett, Tatjana kirjastseen, Onegini aaria). Balletid. Numbrid ballettidest "Pähklipureja", "Uinuv kaunitar", "Luikede järv".

Sergei Prokofjev. Balletid. Ballett "Romeo ja Julia" ("Tütarlaps Julia", "Montecchi ja Capuletti", "Rüütlite tants"). Sümfooniad. Sümfoonia nr. 1 ("Klassikaline"). Sümfoonia nr. 7 ("Noorte").

Dmitri Šostakovitš. Prelüüdid ja fuugad. Sümfoonia nr. V. Filmimuusika. (Romanss filmist "Kiin".)

V ÖPPEAASTA

EESMÄRGID:

Anda ülevaade Eesti muusikakultuurist. Tutvumine silmapaistvamate heliloojate elulugude ja loominguga. Rikastada õpilaste tundeelu õppides teadlikult kuulama ja tunnetama erinevate heliloojate teoseid.

ÕPPESISU:

Eesti rahvusliku muusikakultuuri tekkimine 19. saj. keskel. Laulu- ja mänguseltsid, nende osatähtsus koorilaulu arengus.

Esimesed üldlalupeod. J. W. Jannseni tegevus I üldlalupeo organiseerimisel. Lõhe klerikaalse ja demokraatliku rahvusliku liikumise leeri vahel. Laulupidude repertuaar, kunstiline külg ja nende tähtsus eesti muusikas.

Eesti rahvusliku heliloomingu teerajajad A. Kunileid, A. Thomson, Fr. Säebelmann, K. A. Hermann. Nende elu ja looming.

Esimesed professionaalse haridusega heliloojad J. Kappel, M. Härma, K. Türnpu. I sümfooniaorkestri loomine 1900. a. A. Läte poolt. Tema looming ja muusikaline tegevus sajandialguse Tartus.

Esimesed kompositsioonilase eriharidusega heliloojad R. Tobias ja A. Kapp. Nende osa eesti sümfoonilise muusika arendamises. (Avamängud "Julius Caesar" ja "Don Carlos".) Esimene eesti klaverikontsert. R. Tobiase "Kontsertpala". Esimesed oratooriumid (R. Tobiase "Joonase lähetamine" ja A. Kapi "Hiiob").

Põhjamaise helikeele taotlused H. Elleri instrumentaalmuusikas. (Sümfooniline poem "Koit"). Tema viuli- ja klaveripalad.

E. Tubin - Eesti suurim sümfonist, esimese eesti balleti "Kratt" looja. (Katkend mõnest sümfooniast ja balletist "Kratt".)

Rahvusliku koorilaulu areng - M. Saar ja C. Kreek. Rahvaviiside arendusvõtted nende koorilauludes. Näiteid M. Saare klaveripaladest ja soololauludest. Vaimulikud rahvaviisid C.Kreegi loomingus. Katkend "Eesti reekviemist".

Rahvamuusika kasutamine V. Tormise muusikas. Võrdlus M.Härma, M. Saare ja C. Kreegiga. Näited - "Eesti kalendrilauludest", "Ingerimaa õhtud" jm.

Uute muusikaväljendusvahendite areng 1960. aastate instrumentaalmuusikas:
Neoklassitsism (E. Tamberg "Concerto grosso", J. Rääts "Kontsert kammerorkestrile", A. Pärt "Partita").

Kollaaž (A. Pärt "Kollaaž BACH").

Aleatoorika (J. Koha "Rondo").

Dodekafoonia (A. Pärt "Nekroloog").

A. Pärdi loomingu kaks perioodi.

Uusi jooni XX saj. II poolel sündinud heliloojate loomingus. L. Sumera, E.-S. Tüür jt.
Ülevaade eesti ooperi arengust. E. Aav, E. Kapp, V. Kapp, G. Ernesaks, E. Tamberg.